

Sprzecznność umowy opcji walutowej z zasadami współżycia społecznego

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 8 lipca 2016 r.
(I CSK 570/15)

Istnieje zasadnicza różnica między zwykłą aktywnością informacyjną Banku przed zawarciem umowy opcyjnej z jego kontrahentem a obowiązkami informacyjnymi wynikającymi z zawartego (choćby *per facta concludendia*) porozumienia o doradztwo inwestycyjne.

KATARZYNA MARTOWŁOS

I. Nienormatywny lub nawet etyczny kontekst działalności profesjonalnej, jaką prowadzą banki, to temat niezwykle interesujący i aktualny. Stał się w Polsce również nad wyraz popularny ze względu na problematykę kredytów udzielanych przez banki w obcych walutach, m.in. we frankach szwajcarskich. W związku ze znacznymi zmianami kursów walut oraz ze względu na niewłaściwie, zdaniem orzecznictwa, zastosowanie klauzul zmiennego oprocentowania dodatkowe, nienormatywne obowiązki banków stały się przedmiotem licznych sporów sądowych¹. Ożywiło to dyskusję publiczną o pozycji banków w gospodarce i ich wpływie na społeczeństwo.

W omawianym orzeczeniu Sądu Najwyższego pojawiają się dwa podstawowe problemy. Pierwszy dotyczy uzasadnienia nakładania na instytucję bankową dodatkowych obowiązków informacyjnych niewynikających wprost z treści zawartej umowy. Drugi, mający charakter wtórny, dotyczy charakteru prawnego umowy opcji walutowej. Niniejsza glosa skupia się na pierwszym ze wskazanych zagadnień.

Wyrok Sądu Najwyższego stanowi dobry grunt do analizy pojęcia „instytucji zaufania publicznego” oraz znaczenia zasad deontologii bankowej. Sąd Najwyższy próbuje odpowiedzieć na pytanie, czy – a jeśli tak, to w jakim zakresie – na banki zostały nałożone szczególne obowiązki informacyjne niewynikające wprost ani z umowy, ani z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

¹ Zob. np. wyrok SR dla Łodzi-Śródmieścia z 27.09.2016 r. (XVIII C 4360/15), www.orzeczenia.ms.gov.pl; wyrok SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 1.08.2016 r. (XIV C 227/15), www.orzeczenia.ms.gov.pl; wyrok SO w Warszawie z 28.09.2016 r. (XXVII Ca 678/16), www.orzeczenia.ms.gov.pl.